

2. Elődöntő – KÖZÉPISKOLA

Választásos feladatok

1. Mikor keletkezett a bakonyi bauxit?
 - A. középidő kréta időszak
 - B. óidő karbon időszak
 - C. újidő harmadidőszak
 - D. újidő negyedidőszak
2. Melyik földtörténeti esemény volt a legközelebb napjainkhoz?
 - A. a Variszkuszi-hegységrendszer kialakulása
 - B. az ammoniteszek kihalása
 - C. a Finn-tóvidék tavainak kialakulása
 - D. a Gondwana kialakulása.
3. Mi a közös az Urál és a Pireneusok hegységeiben?
 - A. Csúcsaik meghaladják a 2000 m-t.
 - B. Kialakulásukban a gyűrődéseknek szerepük volt.
 - C. Kialakulásuk kőzetlemezek mozgásához köthető.
 - D. Aktív vulkánok vannak a területén.
4. Melyek a távolodó kőzetlemezeknél létrejövő formák?
 - A. szigetívek
 - B. bazaltfennsík
 - C. óceáni hátság
 - D. pajzsvulkán
5. Mi a közös az Andokban és az Észak-Amerikai Kordillerákban?
 - A. Tengersizemek vannak a területén.
 - B. A legmagasabb csúcsok vulkáni kőzetből állnak.
 - C. Gleccsereik közül egyesek eléri a tengerszintet.
 - D. Kiterjedt fennsíkok is vannak a területén.
6. Mi a közös az Appalache-ben és a Skandináv-hegységben?
 - A. Egy hegységrendszerhez tartoznak.
 - B. Nagyrészt óidei kőzetek építik fel.
 - C. Jelentős feketekőszén-telepek alakultak ki a területén.
 - D. Gleccserek formálták völgyeik egy részét.
7. Melyiknek az anyaga gránit?
 - A. ördögtorony (Devils Tower, USA)
 - B. vándorkövek (Észtország)
 - C. gyapjúzsák (Sukoró, Magyarország)
 - D. Uluru (Ayers Rock, Ausztrália)

8. Melyik időt jelzi a Trilobita kövület?
- A. ősidő
 - B. óidő
 - C. középidő
 - D. újidő
9. Mi jellemző a középkorban bányászott híres körmöci aranyra és bányáira?
- A. Az aranyérc lelőhelye az Északnyugati-Kárpátokban volt.
 - B. Az érc vulkáni forróvizes oldatokból vált ki.
 - C. A hegyek előterében, folyók által lerakott torlatokban halmozódott fel az aranyérc.
 - D. A Kárpátok kristályos vonulatában helyezkedik el az arany egykori lelőhelye.
10. Mit találtak a bükkábrányi külszíni lignitbányában?
- A. mamut csontvázakat
 - B. dinoszaurusz lábnyomokat
 - C. mocsárciprus törzseket
 - D. megkövesedett bükkfákat
11. Mi okozta a 10. (előző) feladat élőlényeinek pusztulását?
- A. Földrengés
 - B. Vulkanai hamuszórás
 - C. Cunami
 - D. Iszapáradat vagy homokvihár
12. Melyik országban volt az eddig mért legnagyobb amplitúdójú földrengés?
- A. Chile
 - B. Indonézia
 - C. Törökország
 - D. Kína
13. Melyik országban volt az eddigi legtöbb áldozatot követelő földrengés?
- A. Chile
 - B. USA (San Francisco)
 - C. Kína
 - D. Japán
14. Melyik állítás nem igaz az aranyércre?
- A. A gyógyászat és a kozmetikai ipar is alapanyagként használja.
 - B. Az ércesedés során forróvizes oldatokból válik ki.
 - C. A folyók által lerakott laza üledékekben (torlatokban) halmozódhat fel.
 - D. A magmás ércesedés során az uránércsel együtt válik ki.
15. Hogyan pusztította el a Vezúv Pompeii városát Kr.u. 79-ben?
- A. Először hamuszórás, majd forró láva érte el a várost.
 - B. Izzó láva öntötte el a várost.
 - C. Forró vulkáni hamu fedte be a várost.
 - D. Izzófelhő söpört végig a városon, amelyet lávafolyás követett.

16. Milyen vastag lehet a hegységek alatt a kontinentális kéreg?
- A. 70-90 km
 - B. 5-30 km
 - C. 30-60 km
 - D. 90-130 km
17. Mi jellemző az óceáni kéregre?
- A. Az óceáni kéregben hiányzik a gránitos réteg.
 - B. Az óceáni kéreg szilikátban gazdagabb kőzetekből áll.
 - C. Az óceáni kéreg fémes elegyrészekben gazdagabb.
 - D. Az óceáni kéreg bazaltból és gabbróból épül fel.
18. Mi jellemző a Föld belső magjára?
- A. szilárd
 - B. folyékony fémekből áll
 - C. vasból és nikkelből áll
 - D. éles az átmenet a belső és a külső mag között
19. Mely országok gazdagok geotermikus energiában?
- A. Új-Zéland
 - B. Olaszország
 - C. Izland
 - D. Finnország
20. Minek a hatására rendeződtek gömbhéjakba a Föld övei?
- A. A Föld forgása és a nehézségi erő hatására.
 - B. A Hold és Föld közös tömegpontja körüli keringés hatására.
 - C. A napszél hatására.
 - D. A Földet felépítő anyagok eltérő sűrűsége hatására.
21. Mely fogalmak kapcsolódhatnak a képhez?
- A. kárpiramis
 - B. gombaszikla
 - C. V-alakú völgy
 - D. moréna

22. Mely fogalmak kapcsolódhatnak a képhez?

- A. mállás és aprózódás
- B. hőingadozás és szél
- C. folyóvíz és jég
- D. gleccser és folyó

23. Mely jelenségek kapcsolódhatnak a képen látható tájhoz?

- A. lavina
- B. törmelékkúp épülése
- C. folyó bevágódása
- D. csuszamlás

Igaz-hamis feladatok

- 24. A Tapolcai-tavasbarlangban egy időre elapadt a víz a bauxitbányászat miatt.
- 25. A pleisztocénban képződtek folyóteraszok a Kárpát-medencei folyók völgyeiben.
- 26. A Vörös-tenger fiatal, születő óceán.
- 27. Az ózonréteg létrejötte tette lehetővé a szárazföldi élet kialakulását.
- 28. Hazánk egyetlen, a Kaledóniai-hegységrendszerhez tartozó tagja a Velencei-hegység.
- 29. A fumarola kénvegyületeket tartalmazó vulkáni utóműködés.
- 30. A karbon időszak a gazdag feketekőszéntelepekről kapta a nevét.
- 31. Az Andok egyik legaktívabb vulkánja a Mount St. Helens.
- 32. A lefűződő tengeröblökben a tengervíz elpárolgásakor először a karbonátok válnak ki, majd a gipsz, utána kősó.
- 33. Az észak-amerikai ragadozó emlősök csak a harmadidőszak végétől pusztíthatták Dél-Amerika erszényes emlőseit.
- 34. A rengéshullámok sebessége az asztenoszférában a Föld magja felé haladva csökken.
- 35. A gránitra jellemző, hogy sósav hatására pezseg, mert CO₂ szabadul fel az ásványaiából.

36. A löszön gyenge termőképességű talaj képződik.
37. A szél által szállított homokszemcsék élesek a szemcsék egymáshoz való ütközése miatt.
38. A tanúhegyek anyaga kizárólag bazalt lehet.
39. Az Antarktisz, Afrika és az indiai szubkontinens valaha a Gondwana része volt.
40. A földrengéshullámokat a rengésfészektől akár 400 km-es távolságban is érzékelni lehet.
41. Az ósóceánban már 3,5 milliárd évvel ezelőtt megjelentek az első élőlények a baktériumok.
42. A légköri oxigénszint nem változott a fotoszintézis megjelenése óta.
43. A dinoszauruszok maradványai között csak a csontfosszíliákat találták.

Rövid válaszos feladatok

44. Mi a neve a főként szén-dioxidot tartalmazó vulkáni utóműködésnek?
45. Mi a neve? A végmorénasáncsal párhuzamosan futó széles völgy, amiben a jégtakaró olvadékvizein kívül a folyók is szállítottak vizet.
46. Hogyan nevezik a nagy földrengéseket követő, kisebb rengéseket?
47. Hogyan nevezik a víz alatt, kerekded formában megszilárduló bazaltlávát.
48. Melyik hazánk legelterjedtebb zonális talajtípusa dombsági és hegységi területeken?
49. Melyik vegyi üledékes kőzet válik ki először bepárlódó tengeröbölben?
50. Mi a neve a leülepedő porból szárazföldön kialakult, fakósárga-szürkés színű kőzetnek?